

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра економіки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан економічного факультету
А. Діброва **Анатолій ДІБРОВА**
“30” травня 2023 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри економіки
Протокол № 15 від 29 травня 2023 р.
Завідувач кафедри економіки

В. Байдала **Вікторія БАЙДАЛА**

“РОЗГЛЯНУТО”
Гарант ОП (Економіка підприємства)

Т. Гуцул **Тетяна ГУЦУЛ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“УПРАВЛІНСЬКА ЕКОНОМІКА”

спеціальність 051 Економіка
освітня програма Економіка підприємства
Факультет Економічний
Розробник: доцент кафедри економіки, к.е.н., доц. Балан О.Д.
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2023 р.

1. Опис навчальної дисципліни

«Управлінська економіка»

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітній ступінь	магістр	
Спеціальність	051“Економіка	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов’язкова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	1 рік підготовки	1 рік підготовки
Семестр	2	2
Лекційні заняття	30 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	6 год.
Лабораторні заняття	год.	год.
Самостійна робота	90 год.	136 год.
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4 год.	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета: опанування науковими положеннями економічної роботи управлінського персоналу підприємства, формування системи теоретичних і прикладних знань про методи і процеси управління формуванням, функціонуванням та розвитком потенціалу підприємства як збалансованої соціально-економічної системи.

Завдання: формування знань про закономірності розвитку підприємств та організацій й особливості економічної роботи в умовах глобалізації економіки і конкуренції; набуття навиків з організації трудових процесів, управління витратами, потенціалом підприємницьких структур, корпоративними фінансами і їх використання; оволодіння прийомами й методами управління бізнес-проектами і програмами; вивчення мотиваційної поведінки працівників, управління персоналом та уміння застосовувати адекватні для конкретних виробничих умов системи мотивації праці; оволодіння способами аналізу соціальних процесів та вміння користуватись прийомами регулювання соціально-трудових відносин; ознайомлення з міжнародним досвідом роботи організацій у сфері управління підприємством, регулювання економіки і політики в умовах конкуренції.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)

ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК5. Здатність працювати в команді.

ЗК6. Здатність розробляти та управляти проектами.

Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів, в т.ч. аграрної сфери, та пов'язаних з цим управлінських рішень.

СК5. Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку, в т.ч. сільських територій

СК6. Здатність формулювати професійні задачі в сфері аграрної економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.

СК7. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.

СК10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.

СК11*. Здатність планувати і розробляти проекти у сфері аграрної економіки, здійснювати її інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.

ПРН 2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.

ПРН 3. Вільно спілкуватися з професійних та наукових питань державною та іноземною мовами усно і письмово.

ПРН 4. Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.

ПРН 5. Дотримуватися принципів академічної доброчесності.

ПРН 6. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді.

ПРН 7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.

ПРН 8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.

ПРН 9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.

ПРН 10. Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами.

ПРН 11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.

ПРН 12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

ПРН 13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

ПРН 14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.

ПРН 15. Організувати розробку та реалізацію соціально-економічних проєктів із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для повного терміну денної (заочної) форми навчання

Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УПРАВЛІНСЬКОГО ПЕРСОНАЛУ

Тема 1. Концептуальні засади управлінської економіки

Суть, завдання та цілі дисципліни «Управлінська економіка».

Принципи управлінської економіки.

Методи науки

Тема 2. Особливості функціонування організаційних структур в управлінні підприємствами

Поняття, складові елементи та вимоги до організаційних структур.

Рівні та методи управління підприємством.

Класифікація організаційних структур управління.

Корпоративне управління.

Тема 3. Альтернативні моделі поведінки виробничого підприємства в ринковому середовищі

Модель максимізації прибутку та продаж.

Модель росту.

Модель доданої вартості.

Модель управлінської поведінки.

Тема 4. Управління економічною власністю суб'єктів господарювання

Підходи в управлінні підприємством та принципи управління.

Способи закріплення прав власності у суспільстві.

Економічні та юридично-правові відносини власності.

Тема 5. Системний підхід до управління персоналом

Управління трудовими ресурсами як система.

Планування трудових ресурсів

Аналіз якісного стану та плинності персоналу.

Мотивація управлінського персоналу

Тема 6. Методичні засади антикризового управління підприємствами

Сутність та методологія досліджень кризових явищ

Антикризове управління діяльністю підприємства

Технологія впровадження антикризових управлінських рішень

Тема 7: Управління земельними ресурсами – завдання, функції та принципи

Основні положення управління земельними ресурсами

Завдання управління земельними ресурсами:

Функції управління земельними ресурсами

Принципи управління земельними ресурсами.

Трансформація земельних угідь та економічна оцінка її проведення

Змістовий модуль 2. ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІНСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ

Тема 1. Управлінські рішення при різних умовах господарювання (визначеності, ризику, невизначеності)

Розробка та прийняття рішень в умовах визначеності

Концепція ризику

Концепція управлінських рішень в умовах невизначеності

Тема 2. Оцінка виробничих функцій в системі управління підприємством

Властивості виробничих функцій

Методика вимірювання виробничих функцій

Добір виробничих функцій (лінійна, квадратична, кубічна, степенева)

Тема 3. Механізми формування та управління витратами через центри відповідальності

Характеристика місць виникнення витрат і центрів відповідальності.

Формування кошторисів по центрах відповідальності.

Ефективність використання центрів відповідальності на формування собівартості.

Тема 4. Управління фінансово-кредитним забезпеченням підприємств

Концептуальні засади розвитку підприємств та взаємозв'язок з фінансовим забезпеченням

Методичні підходи до дослідження фінансово-кредитного стану підприємств

Фінансово-кредитна стратегія розвитку підприємства

Тема 5. Теоретико-методологічна модель управління потенціалом за вартісними критеріями

Потенціал підприємства як об'єкт управління.

Структура та функції елементів потенціалу.

Оптимізація структури потенціалу.

Тема 6. Маркетингова діяльність в системі управління підприємством

Сутність процесу управління маркетингом.

Поведінка споживача як фактор управління маркетингом.

Засади розробки маркетингової стратегії.

Побудова організаційної структури відділів маркетингу.

Тема 7. Системний аналіз та системний підхід в організації діяльності підприємства

Понятійна база системного аналізу та системного підходу.

Суть прийомів системного аналізу та його послідовність.

Принципи системного аналізу.

Алгоритм системного аналізу.

Методи системного аналізу та їх суть.

Структура навчальної дисципліни «Управлінська економіка»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти економічної діяльності управлінського персоналу														
Тема 1. Концептуальні засади управлінської економіки	1	10	2	2			6	12	2	2				8
Тема 2. Особливості функціонування організаційних структур в управлінні підприємствами	2	10	2	2			6	9						9
Тема 3. Альтернативні моделі поведінки виробничого підприємства в ринковому середовищі	3	10	2	2			6	8						8
Тема 4. Управління економічною власністю суб'єктів господарювання	4	10	2	2			6	12	2					10
Тема 5. Системний підхід до управління персоналом	5	10	2	2			6	10						10
Тема 6. Методичні засади антикризового управління підприємствами	6	10	2	2			6	10						10
Тема 7: Управління земельними ресурсами – завдання, функції та принципи	7	11	2	2			7	10						10
Разом за змістовим модулем 1	71		14	14			43	71	4	2				65
Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти управлінської економіки														
Тема 1. Управлінські рішення при різних		10	2	2			6	12	2					10

умовах господарювання (визначеності, ризику, невизначеності)													
Тема 2. Оцінка виробничих функцій в системі управління підприємством		10	2	2			6	10					10
Тема 3. Механізми формування та управління витратами через центри відповідальності		12	2	2			8	12	2				10
Тема 4. Управління фінансово-кредитним забезпеченням підприємств		10	2	2			6	12		2			10
Тема 5. Теоретико-методологічна модель управління потенціалом за вартісними критеріями		11	2	2			7	10					10
Тема 6. Маркетингова діяльність в системі управління підприємством		10	2	2			6	10					10
Тема 7. Системний аналіз та системний підхід в організації діяльності підприємства		16	4	4			8	13		2			11
Разом за змістовим модулем 2	79		16	16			47	79	4	4			71
Усього годин	150		30	30			90	150	8	6			136

4. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Розробка моделі оптимальної послідовності операційних функцій	2
2	Методичні основи обчислення собівартості окремих видів продукції	2
3	Оптимізація операційної системи підприємства за критерієм	2

	витрат	
4	Оптимізація форми організаційної структури підприємств і організацій	2
5	Перспективне та оперативне планування виробництва	4
6	Бізнес-планування та управління бізнес-проектами	2
7	Організаційне управління (розробка статутних документів, інструкцій, визначення функцій центрального апарату управління й окремих підрозділів тощо.)	2
8	Управління персоналом	2
9	Управління конкурентоспроможністю потенціалу підприємства	2
10	Матеріально-технічне забезпечення	2
11	Концептуальна модель процесу антикризового управління підприємством	2
12	Методи зниження ризиків	2
13	Розробка системи маркетингу підприємницької діяльності	2
14	Мотивація управлінського персоналу	2
	Разом	30

6. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом

7. Теми самостійної роботи

Назва теми	К-ть годин
Тема 1. Понятійний апарат, суть, завдання та цілі дисципліни «Управлінська економіка»	6
Тема 2. Принципи управлінської економіки та методи науки	6
Тема 3. Система управління витратами та її основні принципи	6
Тема 4. Поняття, складові елементи та вимоги до організаційних структур	6
Тема 5. Класифікація організаційних структур управління	6
Тема 6. Система внутрішньогосподарського планування, його принципи та методи	6
Тема 7. Перспективне планування розвитку підприємства	6
Тема 8. Річне планування економічного і соціального розвитку підприємства	6
Тема 9. Етапи та методи прийняття управлінських рішень	6
Тема 10. Економічні та юридично-правові відносини власності	6
Тема 11. Понятійна база системного аналізу та системного підходу в управлінні підприємством	6
Тема 12. Принципи, методи та алгоритм системного аналізу	6
Тема 13. Управління трудовими ресурсами як система	6
Тема 14. Етапи управління трудовими ресурсами: формування, планування та розвиток	6
Тема 15. Аналіз якісного стану та плинності персоналу	6
Всього	90

8. Зразки контрольних питань, тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

Контрольні питання

1. Поняття та об'єкти курсу.
2. Предмет і завдання.

3. Методи науки.
4. Операційне управління малими і середніми підприємствами.
5. Корпоративні фінанси і їх використання.
6. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності
7. Конкурентоспроможність підприємств.
8. Система внутрішньогосподарського планування, його принципи та методи.
9. Перспективне планування розвитку підприємства.
10. Річне планування економічного і соціального розвитку підприємства.
11. Методика аналізу ринку та маркетингових досліджень.
12. Особливості управління персоналом, витратами та якістю.
13. Страхування і ризик в бізнесі.
14. Управління логістикою та збутом.
15. Суть управління бізнес-проектами та програмами.
16. Продуктивність праці: суть, показники, напрями підвищення.
17. Основні складові системи соціально-трудових відносин.
18. Сторони та суб'єкти соціально-трудових відносин.
19. Методологія стратегічного управління.
20. Якість трудового життя як критерій стану соціально-трудових відносин.
21. Моделі соціально-трудових відносин у міжнародній практиці.
22. Суть і завдання управлінського обліку.
23. Бренд-менеджмент та його особливості.
24. Основні положення ведення переговорів та ділова етика.
25. Суть та особливості PR та лобіювання бізнесу.
26. Регулювання економіки і політики в умовах конкуренції.
27. Основні складові трудового права та їх характеристики.
28. Корпоративна соціальна відповідальність.
29. Поняття й основні принципи організації трудових процесів.
30. Поділ праці, його класифікація та межі поділу праці.
31. Кооперація праці та її форми.
32. Форми організації трудових колективів та їх класифікація.
33. Умови праці й фактори їх формування.
34. Режим праці й відпочинку, періоди працездатності людини.
35. Поняття й види робочих місць, їх організація та обслуговування.
36. Доходи населення та джерела їх формування.
37. Елементи й принципи організації оплати праці.
38. Державне регулювання оплати праці.
39. Характеристика галузевої угоди в АПК щодо регулювання соціально-трудових відносин.
40. Тарифна система оплати праці, її складові та призначення.
41. Ринок праці: поняття та характеристика
42. Мотивація праці.
43. Зайнятість населення та її форми.
44. Політика зайнятості та роль держави в її реалізації.
45. Безробіття як соціально-економічне явище, його форми.
46. Соціальні захист та гарантії у сфері праці.
47. Ринок праці в соціально-економічній системі.
48. Сегментація ринку праці та його функції.
49. Історія становлення й розвитку Міжнародної організації праці.
50. Організаційна структура й порядок роботи Міжнародної організації праці.
51. Цілі й напрями діяльності Міжнародної організації праці.

Приклад екзаменаційного білету

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС “Магістр”, спеціальність “Економіка”	Кафедра економіки 2023-2024 навч. рік	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № ____ з дисципліни “Управлінська економіка”	Затверджую Зав. кафедри _____ (підпис) Байдала В.В.
Екзаменаційні запитання (максимальна оцінка 10 балів за відповідь на кожне запитання)			
1. Економічні методи науки «Управлінська економіка» та характеристика монографічного, статистичного та експериментального методів.			
2. Управління трудовими ресурсами як система.			
Тестові завдання різних типів (максимальна оцінка 10 балів за відповіді на тестові завдання)			

Питання 1. Вихідні дані для планування:

1	Забезпечення виробництва попередньо визначених провідних культур за умов недопущення погіршення якості земель, зниження їх родючості, з урахуванням вимог охорони навколишнього середовища;
2	Показники досягнутого рівня господарської діяльності та їх аналіз; контрольні цифри капіталовкладень; норми, нормативи і ліміти на ресурси;ринки збуту; нормативи податків;
3	Документація господарства за останні 5 років; планова врожайність сільськогосподарських культур; досягнутий рівень продуктивності тварин; забезпеченість трудовими ресурсами;
4	Економічні зв'язки господарства, спеціалізація підприємства, концентрація виробництва, вимоги до охорони навколишнього середовища;

Питання 2. Тарифна система оплати праці

1	Один з способів оплати праці
2	Це система взаємовідносин між роботодавцем і працівником
3	Вид оплати праці
4	Сукупність факторів, які визначають співвідношення між розміром оплати праці, її якістю, кваліфікацією працівника.

Питання 3. Визначення спеціалізації сільськогосподарського виробництва:

1	зосередження виробництва одного або кількох видів сільськогосподарської продукції на певній території;
2	форма суспільного поділу праці, спрямована на підвищення ефективності функціонування аграрних підприємств;
3	переважаючий розвиток однієї або кількох галузей у виробництві товарної продукції в окремих аграрних підприємствах, районах, областях регіонах;
4	форма організації сільського господарства, яка дає можливість зосередити виробництво нових видів продукції в окремих регіонах і підприємствах з метою одержання максимальної ефективності господарської діяльності;

Питання 4. Організаційно-економічна суть спеціалізації

1	Використання передових та прогресивних технологій виробництва продукції
2	Полягає в суспільному поділі праці, що зумовлює виділення певних галузей та підгалузей відповідно до потреб суспільства
3	Вона визначає найкращі шляхи розвитку підприємства на перспективу

4	Забезпечення виробництва продукції з найбільшим коефіцієнтом товарності
---	---

Питання 5. Додаткову оплату праці нараховують за:

1	Якість, стислі строки виконання робіт, підвищена оплата на важливих роботах, стаж, класність, кваліфікацію, надбавки на шкідливих роботах та нарізних видах транспорту
2	Збереження та ефективно використання техніки, економію енергоресурсів та інших прямих затрат, високі врожаї та прибутки, навчання молодих працівників
3	відпрацьовані людино-години, стаж, класність, кваліфікацію, надбавки на шкідливих роботах, високі врожаї та прибутки, навчання молодих спеціалістів
4	Обсяги виконаних робіт, кількість виробленої продукції, відпрацьовані людино-години

Питання 6. Як визначається загальна сума заробітку трудового колективу в кінці року.

А. Шляхом множення акордної розцінки на	1. коефіцієнт трудової участі
Б. Шляхом ділення акордної розцінки на	2. обсяг виробленої продукції
	3. кількість середньорічних працівників
	4. обсяг робіт в еталонних гектарах

Питання 7. За звітний період обсяг виробництва цеху збільшився на 16%, а сукупні витрати зросли з 380 000 грн. до 440 000 грн.

- Розподілити загальні витрати звітного періоду на змінні та постійні на основі їх динаміки.

- Обчислити планові витрати, якщо обсяг виробництва в плановому періоді зросте на 10%.

Питання 8. Визначити приріст урожайності ячменю за рахунок додаткової кількості внесених добрив, якщо заплановано внести N15 P20 K20 кг.д.р. Винос поживних речовин з ґрунту для утворення 1 ц основної і побічної продукції: N2,5 P1,1 K2,2 кг.д.р.

Питання 9. Розрахувати мінімальну годинну та змінну тарифну ставку оплати праці механізатора 5 розряду, якщо мінімальна заробітна плата в державі – 1218 грн/міс; річний норматив часу – 2002 год; міжгалузевий коефіцієнт – 1,02; міжрозрядний коефіцієнт – 1,55; міжпосадовий коефіцієнт - 1,29.

Питання 10. Визначити фонд оплати праці механізатора I класу, стаж роботи 11 років на лущенні стерні, якщо норма виробітку 16,3 га/зм, фактично виконано 18 га, тарифна ставка оплати праці 47,70 грн/год. Нарахування на заробітну плату 21,5%.

9. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- словесні (лекція, пояснення, бесіда тощо);
- наочні (ілюстрація, презентація, демонстрація тощо);
- практичні (практичні роботи, реферати, розрахунково-графічні, розрахункові роботи, вправи тощо);
- репродуктивні;
- творчі або проблемно-пошукові;
- стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності.

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти передбачено застосування таких навчальних технологій:

- *робота в малих групах* дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного здобувача вищої освіти в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування;

- *семінари-дискусії* передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів;

- *мозкові атаки* – метод розв’язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити як найбільшу кількість ідей за обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію;

- *кейс-метод* – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності фахівців і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу;

- *презентації* – виступи перед аудиторією, що використовуються для подання певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, інструктажу, демонстрації.

10. Форми контролю

Відповідно до «Положення про екзамени та заліки у Національному університеті біоресурсів і природокористування України», затвердженого вченою радою НУБіП України 26.04.2023 року, протокол № 10, видами контролю знань здобувачів вищої освіти є поточний контроль, проміжна та підсумкова атестації.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Проміжна атестація проводиться після вивчення програмного матеріалу і має визначити рівень знань здобувачів вищої освіти з програмного матеріалу, отриманих під час усіх видів занять і самостійної роботи.

Форми та методи проведення проміжної атестації, засвоєння програмного матеріалу розробляються лектором дисципліни і затверджується відповідною кафедрою у вигляді тестування, письмової контрольної роботи, колоквиуму тощо, що можна оцінити чисельно.

Засвоєння здобувачем вищої освіти програмного матеріалу вважається успішним, якщо рейтингова оцінка його становить не менше, ніж 60 балів за 100-бальною шкалою.

Семестрова атестація проводиться у формі семестрового екзамену. Семестровий екзамен - це форма підсумкової атестації засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни за семестр.

Здобувачі вищої освіти зобов’язані складати екзамени і заліки відповідно до вимог робочого навчального плану у терміни, передбачені графіком освітнього процесу. Зміст екзаменів і заліків визначається робочими навчальними програмами дисциплін.

Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 01.05.2023 року, протокол № 404)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

11. Навчально-методичне забезпечення

В ході вивчення дисципліни «Управлінська економіка» студенти будь-якої форми навчання можуть використовувати наступне методичне забезпечення:

1. Електронний навчальний курс:

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2041>;

2. Балан О.Д. Методичні вказівки для самостійного вивчення курсу з дисципліни «Управлінська економіка». К.: ЦП «Компринт» 2018. 141 с.;

3. Балан О.Д. Методичні вказівки для виконання практичних занять з дисципліни «Управлінська економіка». К.: ЦП «Компринт» 2018. 69 с.

12. Рекомендована література

Основна:

1. Управлінська економіка. Навч. посіб. Н.Ю. Іванова, Т.К.Кузнецова, Н.М.Соколова. К.: Логос, 2016. 132 с.

2. Економіка і підприємництво, менеджмент. [В.А. Ткачук, С.М. Рогач, О.Д. Балан та ін.]. К.: ЦП «Компринт», 2020. 488 с.

3. Економіка праці і соціально-трудова відносини: підручник. [О.В. Шкільов, О.Д. Балан, В.А. Ткачук та ін.; за ред. О.В. Шкільова. К.: ЦП «Компринт», 2015. 750 с.

4. Економічне управління підприємством: навч. посіб. Н.М. Євдокимова, Л.П. Батенко, В.А. Верба та ін.; за заг. ред. Н.М. Євдокимової. К.: КНЕУ, 2018. 327 с.

5. Кузьмін, О. Є. Управління витратами на підприємствах: навч. посіб. О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник, У.І. Когут; Нац. ун-т "Львів. політехніка". Львів: Вид-во Львів політехніки, 2014. 243 с.

6. Майер Д.М. Основні проблеми економіки розвитку. Д.М. Майер, Джемс Е. Раух, за ред. А. Філіпенко: пер. з англ. Даніела Олесевич. К.: Вид-во "Либідь", 2003. 684 с.

7. Прус, Л. Р. Управління потенціалом підприємства : навч. посіб. Прус Л.Р.; ПВНЗ «Ун-т економіки і підприємництва». Хмельницький : Метод.-вид. центр ПВНЗ «УЕП», 2010. 364 с.

8. Управління проектами в підприємницьких структурах: навч. посіб. В.Р. Кучеренко та ін.; Одес. нац. екон. ун-т. 2-ге вид., випр. і перероб. Астропринт, 2013. 268 с.

9. Економіка підприємства: підручник, під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 620 с.

10. Козирєва О.В. Управління потенціалом підприємства. Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 073 Управління та адміністрування. Х.: Вид-во НФаУ. 2019. 41 с.

11. Inna Gryshova, Mariana Petrova, Milena Tepavicharova, Aleksey Diachenko, Tatiana Gutsul. A model for selection of a management team to ensure the sustainability and development of the business organizations. - ENTREPRENEURSHIP AND SUSTAINABILITY ISSUES. Volume 7 Number 2 (December). 2019. P 690-703.

https://jssidoi.org/jesi/uploads/issues/Entrepreneurship_and_Sustainability_Issues_Vol7_No1_print.pdf

12. Kovalenko, Y., Kirdan, O., Krivonos, A., Dobrovolska, O. Gutsul, T., Hromov, S. Assessment Of The Place And Role Of Personnel Management In The General Management System Of The Organization. INTERNATIONAL JOURNAL OF COMPUTER SCIENCE AND NETWORK SECURITY Том 21 Выпуск 11, Страница 271-275. Web of Science DOI10.22937/IJCSNS.2021.21.11.37 Опубликовано NOV 30 2021 <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000724476700036>

Допоміжна:

1. Бушуєв, С. Д. Управління програмами інноваційного розвитку на основі систем знань P2M: конспект лекцій для студ., які навчаються за спец. «Управління проектами». Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. К.: КНУБА, 2013. 91 с.

2. Бикова, В. Г. Оцінка та управління фінансово-економічним потенціалом підприємств загальнодержавного значення: монографія В.Г. Бикова. Наука і освіта, 2018. 108 с.

3. Верхоглядова, Н.І. Управління трудовим потенціалом підприємств: монографія Н.І. Верхоглядова, Н.А. Іваннікова, О.В. Лаврінченко. Дніпропетровськ. Пороги, 2007. 284 с.

4. Головкова, Л.С. Сукупний економічний потенціал корпорації: формування та розвиток: монографія. Л.С. Головкова. Запоріжжя: Вид-во КПУ, 2019. 340 с.

5. Григор'єва, Л.В. Формування структури маркетингового потенціалу підприємств легкої промисловості: монографія / Л. В. Григор'єва. Тернопіль: ТзОВ «Терно-граф», 2011. 344 с.

6. Гудзинський, О. Д. Управління формуванням конкурентоспроможного потенціалу підприємств (теоретико-методологічний аспект): монографія. О.Д. Гудзинський, С.М. Судомир, Т.О. Гуренко. К.: ІПК ДСЗУ, 2010. 212 с.

7. Механізм управління потенціалом інноваційного розвитку промислових підприємств: монографія, за ред. Ю.С. Шипуліної. Суми: ТОВ «ДД «Папірус»», 2012. 458 с.

13. Інформаційні ресурси

1. www.fpsu.org.ua (Інтернет-сторінка Федерації професійних спілок України).
2. www.fr-agro.org.ua (Інтернет-сторінка Федерації роботодавців АПК та продовольства України).
3. www.fru.net.ua (Інтернет-сторінка Федерації роботодавців України).
4. www.lir.lg.ua (Інтернет-сторінка Державної установи “Науково-дослідний інститут соціально-трудова відносин”).
5. www.minagro.gov.ua (Інтернет-сторінка Міністерства аграрної політики та продовольства України).
6. www.mlsp.gov.ua (Інтернет-сторінка Міністерства соціальної політики України).
7. www.nspp.gov.ua (Інтернет-сторінка Національної служби посередництва і примирення).
8. www.rada.gov.ua (Інтернет-сторінка Верховної Ради України).
9. www.uapp.kiev.ua (Інтернет-сторінка Українського науково-дослідного інституту “Украгропромпродуктивність”).
10. www.ukrstat.gov.ua (Інтернет-сторінка Державної служби статистики України).